

Kungl. Tekniska högskolan
100 44 STOCKHOLM

Datum 2004-05-28
Dnr 32-2003-0300

Granskning av representation och förmåner vid Kungl. Tekniska högskolan

Rikskrevisionen har som ett led i den årliga revisionen av Kungl. Tekniska högskolan (KTH) granskat ledningens representation och förmåner vid KTH.

Granskningen har resulterat i iakttagelser som Rikskrevisionen vill fästa styrelsens uppmärksamhet på i denna revisionsrapport.

Rikskrevisionen önskar information senast 2004-06-28 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Representationsbidrag till rektor

Rektor har under 2003 erhållit 10 000 kr per månad i representationsbidrag. Representationsbidraget infördes redan den 1 januari 1999 och har utbetalats till och med den 31 december 2003, vilket innebär ett totalt erhållet belopp om 600 000 kr. Beslut om representationsbidraget har tagits 1999 och 2000 av förvaltningschefen vid KTH. Enligt besluten erhålls bidraget tills vidare, dock längst till och med den 31 oktober 2004. Den 15 december 2003 fattade förvaltningschefen ett nytt beslut och enligt detta upphör representationsbidraget från och med den 1 januari 2004.

Enligt muntliga uppgifter från KTH har syftet med bidraget varit att täcka de utgifter rektor haft under året för representation och övriga utlägg samt ersättningar vid resor i stället för, som vanligt är, traktamenten. KTH har inte begärt någon återredovisning från rektor och inte heller haft någon uppföljning av kostnaderna.

Bidraget har behandlats som en kostnadsersättning vid KTH vilket innebär att inga arbetsgivaravgifter erlagts eller avdrag för källskatt gjorts.

Kostnadsersättningen har redovisats i den årliga kontrolluppgiften till Skattemyndigheten. Enligt skattelagstiftningen ska den skattskyldige yrka avdrag för de kostnader som uppkommit avseende kostnadsersättningen i sin deklaration. Därigenom minskas den beskattningsbara inkomsten med motsvarande belopp.

Enligt muntliga uppgifter från KTH har rektor inte yrkat på några avdrag avseende kostnadsersättningen och därmed har den skattemässigt likställts med kontant bruttolön. Rektor har således årligen blivit beskattad för representationsbidraget som om det vore kontant bruttolön.

Den utformning och hantering av ersättningen till rektor som KTH valt innebär att representationsbidraget är att betrakta som lön. Det är regeringen som beslutar om lön och eventuella förmåner som myndighetens chef ska erhålla. Av regeringsbeslut avseende rektors lön framgår att rektor inte erhåller några förmåner utöver lön. Förvaltningschefen, som tjänsteman underställd rektor, har följaktligen inte befogenhet att besluta om ytterligare lön och förmåner till rektor. Eftersom representationsbidraget är att betrakta som lön ska även arbetsgivaravgifter erläggas.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att KTH ånyo gör en bedömning av hur representationsbidraget ska betraktas och därmed också ta ställning till huruvida arbetsgivaravgifter ska erläggas.

Representation, betalkort och gåvor

Intern och extern representation

Utöver ovan nämnda representationsbidrag har rektor under 2003 en intern och extern representation inom ramen för KTH:s representationsrutiner. Riksrevisionen har granskat underlag motsvarande ca 80% av det totala beloppet för representationen.

Enligt KTH:s representationspolicy ska, förutom kraven i förordning (2000:606) om myndigheters bokföring, underlagen alltid innehålla namn på samtliga personer som har deltagit samt vilket företag eller motsvarande de representerar. Syfte och datum för representationen samt attest ska också alltid framgå av underlagen.

Av delegationsordningen avseende rektors representation och resor framgår att förvaltningschefen och finansdirektören har attestträtt. Denna delegationsordning har inte beslutats av rektor utan av personaldirektören. I en generell delegationsordning har förvaltningschefen delegerat attestträtt upp till 10 000 kr till rektors och förvaltningschefens sekreterare. De flesta av de granskade underlagen är attesterade av sekreterarna.

Deltagarlistor saknas eller är ofullständiga i mer än hälften av underlagen och syftet med representationen är otydligt vid flertalet av representations-tillfällena. Den interna beloppsgränsen har också överskridits vid ett antal tillfällen och felaktiga momsavdrag förekommer.

Riksrevisionen anser att attest enbart bör kunna göras av högre ansvariga chefer. Attest av högste chefens kostnader som utförs av underordnad bör betraktas som ett sätt att bringa ordning och reda i bokföringen men torde inte vara tillfyllest för ett godkännande av kostnaderna eftersom en underordnad är i beroendeställning till högre chefer. En underordnad chef torde inte heller ha rätt att besluta om högste chefens vidaredelegering.

Betalkort

Rektor har till och med utgången av 2003 haft ett betalkort där KTH varit betalningsansvarig. Från och med januari 2004 är dock rektor personligt betalningsansvarig för kortet. Riksrevisionen har granskat samtliga av de månatliga betalkortsfakturorna.

Enligt KTH:s föreskrifter om betalkort får betalkortet undantagsvis användas för betalning av mindre belopp för privata utgifter om dessa inte utan svårighet kan särskiljas från betalning av utgift i tjänsten. Betalkortet får även användas för uttag av kontanta medel för att täcka utgifter som KTH ska stå för.

Betalkortet har till största delen använts för utgifter i samband med resor men även för representation. Syftet med utgifterna framgår bara i undantagsfall av underlagen till betalkortsfakturorna.

Rektor har även använt betalkortet för privata inköp för vilka inbetalning sedermera gjorts.

Två av de tolv betalkortsfakturorna är attesterade av personaldirektören. Av ovanstående delegationsordning framgår inte att personaldirektören har attesträtt för rektors representation och resor. Resterande tio fakturor är attesterade enligt delegationsordningen.

För att tillförsäkra att utgifterna hänför sig till KTH:s verksamhet anser Riksrevisionen att syftet alltid ska framgå av underlagen.

Gåvor

Riksrevisionen har även granskat redovisningen av rektors gåvor. Granskningen har omfattat ca 90% av totalbeloppet.

Enligt KTH:s riktlinjer för gåvor indelas dessa i tre kategorier: gåvor i marknadsföringssyfte, representationsgåvor samt gåvor till anställda. Med gåvor i marknadsföringssyfte avses artiklar utan personlig karaktär och av förhållandevis obetydligt värde. I samband med att för högskolan viktiga avtal tecknas eller att värdefullt samarbete inleds/avslutas, vid invigningar och jubileer kan representationsgåva överlämnas. Generellt ska gälla stor återhållsamhet med gåvor till anställda. Beslut om gåvor fattas av rektor eller den som rektor genom KTH:s delegationsordning givit beslutanderätt.

Ett av de granskade underlagen avser inköp av oljemålningar; ett annat av underlagen avser medaljer vilka enligt leveransadressen levererats till Tekniska högskolans studentkår. Ett tredje där fakturan inte är ställd till KTH utan till en privatperson. Syftet med inköpen, eller till vilken kategori gåvorna hänför sig till, framgår inte på något av underlagen. Samtliga underlag är dock attesterade enligt delegationsordningen.

Riksrevisionen anser att det är av vikt att syftet med och mottagare av gåvan anges eftersom det i annat fall kan ifrågasättas om en gåva bör ses som ersättning för utfört arbete.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att KTH ser över rutinerna för intern kontroll i samband med representation, betalkort och gåvor. Ett inslag i detta är att KTH bör överväga att införa en ordning som innebär att högste chefs samtliga egna kostnader och utlägg godkänns av styrelsens ordföranden, var för sig eller samlat vid några tillfällen per år. (Upplyningsvis kan nämnas att motsvarande rekommendation återfinns i skriften *Effektiv Styrelse. Vägledning för statliga myndighetsstyrelser. Regeringskansliet mars 2003.*)

Riksrevisionen rekommenderar slutligen att KTH löpande bör följa upp att representationspolicyn och andra interna föreskrifter efterlevs.

Revisionsdirektör Margaretha Edman Bojéus har beslutat i detta ärende. Revisionsdirektör Joakim Hedin har varit föredragande. Revisionschef Staffan Nyström har deltagit i den slutliga handläggningen.

Margaretha Edman Bojéus

Joakim Hedin

Kopia för kännedom:

Utbildningsdepartementet

Finansdepartementet/budgetavdelningen